

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 1 och 2 a §§ lagen om statsunderstöd till folkhögskolor, 1 och 2 §§ lagen om barnträdgårdsläraryrket och 1 § lagen om musikhögskolor

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om statsunderstöd till folkhögskolor, lagen om barnträdgårdsläraryrket och lagen om musikhögskolor ändras. Stadgandena om yrkesutbildning som ges i dessa läroanstalter moder-

niseras och ändras så de överensstämmer med annan yrkesutbildning och med stadgandena om dimensioneringen av yrkesutbildningen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1993.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Yrkesutbildningen i folkhögskolor, barnträdgårdsläraryrket och musikhögskolor

Enligt 1 § 2 mom. lagen om statsunderstöd till folkhögskolor (542/84) kan en folkhögskola vid sidan av den övriga utbildningen även ge grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning på det sätt som stadgas genom förordning. I barnträdgårdsläraryrket ges enligt 1 § lagen om barnträdgårdsläraryrket (80/77) grundutbildning som leder till barnträdgårdsläraryrket eller motsvarande examen och därtill ansluten fortsatt utbildning. Enligt 1 § 2 mom. lagen om musikhögskolor (402/87) har musikhögskolorna också till uppgift att ge yrkesutbildning. Närmare stadganden om hur utbildningen skall genomföras finns i förordningarna om dessa läroanstaltsformer.

Förutom annan utbildning ges vid folkhögskolorna yrkesutbildning för vissa samhällsområden och för turistbranschen samt utbildning som hör till kyrkans uppgiftsområde. Grundläggande yrkesutbildning ges vid sammanlagt

27 folkhögskolor. Utbildning av barnträdgårdslärare ges vid sammanlagt fem barnträdgårdsläraryrket. Yrkesutbildning i musik ges vid 11 konservatorier som utexaminerar musiker, kyrkomusiker, lärare vid musikhögskolor, danslärare, musiklektorer samt musikledare.

Folkhögskolorna, barnträdgårdsläraryrket och musikhögskolorna var tidigare underställda skolstyrelsen. Till en början omfattades dessa läroanstalter därför inte av det system för dimensioneringen av yrkesutbildningen som grundade sig på de utvecklingsprogram för utbildningen på mellanstadiet som utarbetats med stöd av 9 § lagen om utvecklande av utbildningen på mellanstadiet (474/78), som redan är upphävd. Statsrådet har dock senare inom ramen för sina allmänna befogenheter utarbetat utvecklingsprogram också för yrkesutbildning som lyder under skolstyrelsen. I dessa program har dimensioneringen av utbildningen skett på samma sätt som i den övriga yrkesutbildningen.

Sedan dess har de olika planerna inom undervisningsministeriets förvaltningsområde slagits samman till en handling, planen för utveckling av utbildningen och av forskningen vid högskolorna. Sammanställningen av en

utvecklingsplan baserar sig på förordningen om en plan för utveckling av utbildningen inom undervisningsministeriets förvaltningsområde och av forskningen vid högskolorna (165/91) som utfärdats bl.a. med stöd av 30 § (146/91) lagen om yrkesläroanstalter. I utvecklingsplanen har nämnda yrkesutbildning införlivats med den övriga yrkesutbildningen. Sedan början av april 1991 hör alla frågor som rör yrkesutbildning till ett centralt ämbetsverk, utbildningsstyrelsen, som inrättades i stället för de indragna ämbetsverken yrkesutbildningsstyrelsen och skolstyrelsen.

1.2. Folkhögskolornas grundskolelinjer

Avsikten med folkhögskolornas grundskolelinjer har framför allt varit att ge vuxna som saknar grundskolestudier möjlighet att genomgå grundskolan också folkhögskolevägen. Jämfört med detta mål har praxis förändrats, eftersom största delen av de studerande på grundskolelinjerna är 16-17-åringar som redan gått ut grundskolan och vill höja sina vitsord. Denna dubbla utbildning har ansetts vara kommunalekonomiskt betungande på grund av de studiesociala förmånerna och folkhögskolornas internatkostnader.

2. De föreslagna ändringarna

De grundläggande stadgandena om dimensioneringen av yrkesutbildningen ingår i 30 § lagen om yrkesläroanstalter. Med stöd av denna paragraf sköter undervisningsministeriet och länsstyrelserna dimensioneringen av yrkesutbildningen på det sätt som stadgas i nämnda förordning om utvecklingsplanen och bestäms i utvecklingsplanen. I de gällande lagarna om folkhögskolor, barnträdgårdsinstitut och musikläroanstalter saknas däremot nödvändiga stadganden om bemyndigande att utarbeta en utvecklingsplan och sköta den dimensionering som sker med stöd av den.

Då det gäller yrkesutbildningen i folkhögskolorna, barnträdgårdsläroanstalten och musikläroanstalterna är det ändamålsenligt att i regel iakttas samma grunder som i den övriga yrkesutbildningen. Således bör utbildningens struktur, utbildningens längd och de riksomfattande grunderna för läroplanerna, om vilka stadgas i 18-20 §§ lagen om yrkesläroanstalter,

i regel bestämmas på enhetliga grunder också i dessa läroanstalter.

Lagtekniskt är det inte ändamålsenligt att i alla läroanstaltslagar ta in sådana stadganden om yrkesutbildning som ingår i lagen om yrkesläroanstalter. Dessa stadganden bör dock iakttas inom all yrkesutbildning oberoende av läroanstaltsform. Därför föreslås att hänvisningsstadganden som gäller yrkesutbildning tas in i 1 § lagen om statsunderstöd till folkhögskolor, i 1 § lagen om barnträdgårdsläroanstalter och i 1 § lagen om musikläroanstalter. Enligt de föreslagna stadgandena skall i dessa läroanstalter vid sidan av annan utbildning också kunna ges grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning. I fråga om denna utbildning gäller utöver vad som stadgas i lagarna och förordningarna om dessa läroanstalter även i tillämpliga delar vad som stadgas i lagen om yrkesläroanstalter eller stadgas eller bestäms med stöd av den. Finansieringen av folkhögskolorna och musikläroanstalterna skall fortfarande bestämmas enligt de stadganden som gäller dessa läroanstalter.

I 1 § 2 mom. och 8 § lagen om idrottsutbildningscenter med statsandel (801/92) ingår stadganden som motsvarar de stadganden som i denna proposition föreslås ingå i lagen om statsunderstöd till folkhögskolor, lagen om barnträdgårdsläroanstalter och lagen om musikläroanstalter.

Enligt 2 § 1 mom. lagen om barnträdgårdsläroanstalter står barnträdgårdsläroanstalten under skolstyrelsens dvs. nuvarande utbildningsstyrelsens ledning och tillsyn. Till följd av det centrala ämbetsverkets förändrade uppgifter föreslås att barnträdgårdsläroanstalten skall lyda under undervisningsministeriet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att ett nytt 2 mom. också fogas till 2 a § lagen om statsunderstöd till folkhögskolor, enligt vilket de studiesociala förmånerna som avses i paragrafen och hemkommunens betalningsandel endast skall gälla sådana studerande på en grundskolelinje som har fyllt aderton år före utgången av det år då studierna inleds eller sådana studerande som inte slutfört grundskolans lärokurs. På detta sätt kan grundskolelinjerna bevaras och också studerande som vill höja sina vitsord kan antas till dem. För deras del skall finansieringen dock ske på samma grunder som för de övriga folkhögskolelinjerna dvs. med statsunderstöd eller avgifter av de studerande.

3. Propositionens verkningar

De föreslagna stadgandena klargör beslutsfattandet i fråga om yrkesutbildningen vid folkhögskolorna, barnträdgårdslärarynstitutet och musikäroanstalterna.

Förändring angående folkhögskolornas grundskolelinjer minskar utgifter i kommunerna. Förändringarna har annars inga ekonomiska verkningar.

4. Ärendets beredning

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet.

1.

Lag

om ändring av 1 och 2 a §§ lagen om statsunderstöd till folkhögskolor

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 13 juli 1984 om statsunderstöd till folkhögskolor (542/84) 1 § 2 mom., samt *fogas* till 2 a §, sådan den lyder i lag av den 3 augusti 1992 (724/92), ett nytt 2 mom. som följer:

1 §

Vid en folkhögskola kan också ordnas grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning. I fråga om denna utbildning gäller dessutom i tillämpliga delar lagen om yrkesläroanstalter (487/87) och vad som stadgas eller bestäms med stöd av den.

2 a §

På grundskolelinjerna tillämpas 1 mom. en-

5. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1993. Det 2 mom. som föreslås fogas till 2 a § lagen om statsunderstöd till folkhögskolor skall dock tillämpas på sådana studier på en grundskolelinje som inleds den 1 augusti 1993 eller därefter.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

dast på sådana studerande som fyllt aderton år före utgången av det år då studierna inleds eller på studerande som inte slutfört grundskolans lärokurs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Lagens 2 a § 2 mom. skall tillämpas på sådana studier på en grundskolelinje som inleds den 1 augusti 1993 eller därefter.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 1 och 2 §§ lagen om barnträdgårdsläraryrket**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 1 § och 2 § 1 mom. lagen den 21 januari 1977 om barnträdgårdsläraryrket (80/77) som följer:

1 §

Barnträdgårdsläraryrket är statliga läroanstalter i vilka ges grundutbildning som leder till barnträdgårdslärarexamen eller motsvarande examen och vidareutbildning i anslutning till detta. Vid barnträdgårdsläraryrket kan ordnas också annan utbildning av personal på dagvårdsområdet eller på ett område som står detta nära. I fråga om utbildningen gäller dessutom i tillämpliga delar lagen om yrkeslä-

roanstalter (487/87) och vad som stadgas eller bestäms med stöd av den.

2 §

Barnträdgårdsläraryrket lyder under undervisningsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter kan vidtas innan den träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 1 § lagen om musikleroanstalter**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § lagen den 10 april 1987 om musikleroanstalter (402/87) ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Yrkesutbildningen kan vara grundläggande utbildning eller tilläggsutbildning. I fråga om yrkesutbildningen gäller dessutom i tillämpliga delar lagen om yrkesläroanstalter (487/87) och

vad som stadgas eller bestäms med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 13 november 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Undervisningsminister *Riitta Uosukainen*

1.

Lag**om ändring av 1 § lagen om statsunderstöd till folkhögskolor**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 2 mom. lagen den 13 juli 1984 om statsunderstöd till folkhögskolor (542/84) samt *fogas* till 2 a § sådan den lyder i lag av den 3 augusti 1992 (724/92) ett nytt 2 mom. som följer:*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Folkhögskolan kan även ge grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning på det sätt som stadgas genom förordning.

Vid en folkhögskola kan också ordnas grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning. *I fråga om denna utbildning gäller dessutom i tillämpliga delar lagen om yrkesläroanstalter (487/87) och vad som stadgas eller bestäms med stöd av den.*

2 a §

På grundskolelinjerna tillämpas 1 mom. endast på sådana studerande som fyllt aderton år före utgången av det år då studierna inleds eller på studerande som inte slutfört grundskolans lärokurs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993. Lagens 2 a § 2 mom. skall tillämpas på sådana studier på en grundskolelinje som inleds den 1 augusti 1993 eller därefter.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 1 och 2 §§ lagen om barnträdgårdsläroinstitut**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § och 2 § 1 mom. lagen den 21 januari 1977 om barnträdgårdsläroinstitut (80/77) som följer:*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Barnträdgårdsläroinstitut är statliga läroanstalter i vilka gives grundutbildning, som leder till barnträdgårdsläroexamen eller motsvarande

1 §

Barnträdgårdsläroinstitut är statliga läroanstalter i vilka ges grundutbildning som leder till barnträdgårdsläroexamen eller motsvarande

de examen, och därtill ansluten fortsatt utbildning. Vid barnträdgårdsläraryrkesinstitutet kan anordnas även annan utbildning av personal på dagvårdsområdet eller till detta nära anslutet område.

2 §

Barnträdgårdsläraryrkesinstitutet står under skolstyrelsens ledning och tillsyn.

examen och vidareutbildning i anslutning till detta. Vid barnträdgårdsläraryrkesinstitutet kan ordnas också annan utbildning av personal på dagvårdsområdet eller på ett område som står nära. *I fråga om utbildningen gäller dessutom i tillämpliga delar lagen om yrkesläroanstalter (487/87) och vad som stadgas eller bestäms med stöd av den.*

2 §

Barnträdgårdsläraryrkesinstitutet lyder under undervisningsministeriet.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter kan vidtas innan den träder i kraft.*

3.

Lag**om ändring av 1 § lagen om musikleäroanstalter**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 1 § lagen den 10 april 1987 om musikleäroanstalter (402/87) ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Yrkesutbildningen kan vara grundläggande utbildning eller tilläggsutbildning. I fråga om yrkesutbildningen gäller dessutom i tillämpliga delar lagen om yrkesläroanstalter (487/87) och vad som stadgas eller bestäms med stöd av den.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.*